

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 28 februari 2020
(OR. en)

6426/20

**Interinstitutioneel dossier:
2019/0152(COD)**

**RECH 83
COMPET 95
EDUC 81
CODEC 142**

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	6137/20 + COR 1 + ADD 1
nr. Comdoc.:	11227/19 + ADD 1
Betreft:	Bijlage bij de strategische innovatieagenda van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) <i>Partiële algemene oriëntatie</i>

Hierbij gaat voor de delegaties de tekst van de partiële algemene oriëntatie over de bijlage bij de strategische innovatieagenda van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT), die de Raad (Concurrentievermogen) op 28 februari 2020 heeft vastgesteld.

**BIJLAGE BIJ HET VOORSTEL VOOR EEN BESLUIT VAN HET EUROPEES
PARLEMENT EN DE RAAD BETREFFENDE DE STRATEGISCHE
INNOVATIEAGENDA VAN HET EUROPEES INSTITUUT VOOR INNOVATIE EN
TECHNOLOGIE (EIT) 2021-2027: HET INNOVATIETALENT EN DE
INNOVATIECAPACITEIT VAN EUROPA STIMULEREN**

BIJLAGE

Inhoud

1.	Inleiding	9
1.1.	Achtergrond	10
1.2.	Voornaamste uitdagingen	12
1.3.	Plaats van het EIT in Horizon Europa	13
2.	De lat hoger leggen: de EIT-strategie voor 2021-2027	15
2.1.	Specifieke doelstellingen van het EIT	16
3.	Het innovatietalent en de innovatiecapaciteit van Europa stimuleren: kernacties.....	16
3.1.	Steun voor bestaande KIG's	17
3.2.	De regionale impact van de KIG's vergroten	18
3.3.	Nieuwe KIG's opstarten	20
3.4.	De ondernemers- en innovatiecapaciteit van het hoger onderwijs ondersteunen	21
3.5.	Transversale activiteiten van het EIT	24
3.5.1.	Communicatie	24
3.5.2.	Goede praktijken vaststellen en delen met belanghebbenden.....	26
3.5.3.	Internationale samenwerking	27
3.6.	Hoe dit proces te doen slagen: werkingsmodus	27

3.6.1.	Operationeel model van de KIG's	28
3.6.2.	Financieringsmodel van de KIG's	30
3.6.3.	De betrekkingen tussen het EIT en de KIG's na de beëindiging van de kaderpartnerschapsovereenkomst	33
3.7.	Synergie en complementariteit met andere programma's	33
4.	Middelen	36
4.1.	Benodigde budgettaire middelen	36
4.2.	Effect (monitoring en evaluatie)	38
4.2.1.	Rapportage en monitoring	38
4.2.2.	Evaluatie, tussentijdse evaluatie en uitgebreide beoordeling	42
5.	Bijlage 1A	44
6.	Bijlage 1B	44

1. INLEIDING

Deze strategische innovatieagenda (SIA) omvat de strategie en de prioriteiten van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT) voor de periode 2021-2027, uitgewerkt in doelstellingen, kernacties, manier van werken, verwachte resultaten en benodigde middelen. De SIA zorgt voor de noodzakelijke samenhang tussen het EIT en het [voorstel voor Horizon Europa], i.e. het kaderprogramma van de Unie voor onderzoek en innovatie voor de periode 2021-2027.

De SIA voor 2021-2027 is mede opgesteld op basis van de effectbeoordeling van de Europese Commissie. Er is rekening gehouden met de ontwerp-SIA van de raad van bestuur van het EIT, die op 20 december 2017 overeenkomstig de EIT-verordening¹ bij de Europese Commissie is ingediend. De agenda weerspiegelt voorts het nieuwe [voorstel betreffende Horizon Europa] van de Europese Commissie van juni 2018, en met name de essentiële rol van het EIT als onderdeel van de pijler ["Innovatief Europa"] (pijler III) en de bijdrage van het EIT ten aanzien van "Wereldwijde uitdagingen" (onder meer de vastgestelde streefcijfers voor de klimaatdoelstellingen) en het "Europees industrieel concurrentievermogen" (pijler II) en "Excellente wetenschap" (pijler I). De SIA is gebaseerd op de ervaringen met het functioneren van het EIT in de afgelopen jaren en op de resultaten van een brede raadpleging van de belangrijkste belanghebbenden.

In de SIA wordt rekening gehouden met de strategische planning van Horizon Europa om samenhang tussen de activiteiten van het EIT en de activiteiten van het kaderprogramma te bewerkstelligen, alsmede synergieën met andere programma's van de Unie en ook samenhang met de prioriteiten en verbintenissen van de EU, onder meer in verband met de Europese Green Deal. De SIA is eveneens gericht op sterkere complementariteit en synergie tussen de activiteiten van het EIT en nationale en regionale financieringsprogramma's en prioriteiten.

¹ Verordening (EG) nr. 294/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2008 tot oprichting van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (PB L 97 van 9.4.2008, blz. 1). Gewijzigd bij Verordening (EU) nr. 1292/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 174).

1.1. Achtergrond

Het EIT is in 2008 opgericht om bij te dragen tot duurzame economische groei en concurrentievermogen door versterking van de innovatiecapaciteit van de lidstaten en de Europese Unie.

Het heeft een voortrekkersrol bij de onderlinge integratie van onderwijs, bedrijfsleven en onderzoek (de kennisdriehoek) gespeeld en sterk de nadruk gelegd op ondernemerstalent en innovatievaardigheden.

Het EIT is voornamelijk actief via kennis- en innovatiegemeenschappen (KIG's). Dit zijn grootschalige Europese partnerschappen, als omschreven in Horizon Europa, tussen onderwijs en opleiding, het bedrijfsleven en onderzoeksorganisaties. Momenteel zijn er acht KIG's, die actief zijn op de volgende gebieden: klimaatverandering, digitale transformatie, energie, voeding, gezondheid, grondstoffen, stedelijke mobiliteit en productie met toegevoegde waarde.

Elke KIG is georganiseerd rond co-locatiecentra (CLC's²) die als geografische knooppunten voor de praktische integratie binnen de kennisdriehoek moeten fungeren. De KIG's zijn georganiseerd en gestructureerd naargelang hun nationale en regionale innovatiecontext en steunen op een pan-Europees netwerk van bestaande laboratoria, kantoren of campussen van de KIG-partners.

De KIG's beogen activiteitenportefeuilles van de kennisdriehoek te runnen via:

- *onderwijs- en opleidingsactiviteiten* met een sterke ondernemerschapscapaciteit voor het opleiden van de volgende generatie talenten, met inbegrip van het ontwerpen en uitvoeren van programma's waaraan het EIT-label³ is toegekend, met name op master- en doctorsniveau. De onderwijsagenda van het EIT is van cruciaal belang voor de vorming van hooggekwalficeerde innovators met een sterke ondernemingszin.

² Een co-locatiecentrum is een fysiek knooppunt dat verbanden en actieve samenwerking tussen de actoren binnen de kennisdriehoek bevordert en dat optreedt als contactpunt voor de uitwisseling van kennis via hetwelk de KIG-partners toegang kunnen krijgen tot de faciliteiten en deskundigheid die deze partners nodig hebben voor het verwezenlijken van hun gemeenschappelijke doelstellingen.

³ Het EIT-label is een kwaliteitskeurmerk van het EIT voor educatieve programma's van een KIG die voldoen aan specifieke kwaliteitscriteria met betrekking tot, onder meer, onderwijs in ondernemerschap en innovatief "al doende leren".

- *activiteiten ter ondersteuning van innovatie* voor het ontwikkelen van innovatieve producten, processen en diensten waarmee specifieke zakelijke kansen kunnen worden benut;
- *activiteiten voor de oprichting en ondersteuning van bedrijven*, zoals accelerator-programma's die ondernemers helpen hun ideeën in succesvolle projecten om te zetten en het groeiproces te versnellen.

De nadruk op wereldwijde uitdagingen door de integratie van de kennisdriehoek, waarin activiteiten op het gebied van hoger onderwijs in de innovatiewaardeketen worden geïntegreerd, is een typisch kenmerk van het EIT dat het instituut onderscheidt van andere innovatie-instrumenten. De EIT-aanpak draagt bij tot zowel incrementele als disruptieve innovaties waarmee tekortkomingen van de markt doeltreffend worden aangepakt en bedrijfstadakken worden geholpen te transformeren. Dankzij deze aanpak is het mogelijk niet alleen bedrijfsstrategieën voor de lange termijn te ontwikkelen waarmee wereldwijde uitdagingen kunnen worden aangepakt, maar ook de randvoorwaarden te creëren die essentieel zijn voor de groei van een goed functionerend innovatie-ecosysteem en voor de voorspoedige ontwikkeling van innovatie. Het EIT heeft de KIG's voorts ten doel gesteld financieel duurzaam te worden. Dit is een uniek kenmerk dat een bedrijfs- en resultaatgericht innovatie-instrument oplevert. De KIG's moeten strategieën ontwikkelen en uitvoeren die inkomsten genereren, zodat zij ook na afloop van de subsidieovereenkomsten hun innovatie-ecosysteem en de activiteiten van de kennisdriehoek in stand kunnen houden.

Het EIT biedt aldus een dynamisch platform voor het opstarten, opschalen, monitoren en ondersteunen van KIG's met sterke netwerkeffecten en positieve overloopeffecten. De eerste generatie KIG's (EIT Digital, EIT Climate-KIC en EIT InnoEnergy), waarmee in 2009 is gestart, is gevestigd en volgroeid. Na 2024 worden de onderliggende kaderpartnerschapsovereenkomsten beëindigd, conform de maximale looptijd van de subsidie. De tweede en de derde generatie KIG's (EIT Health (2014), EIT Raw Materials (2014) en EIT Food (2016)) zijn in volle ontwikkeling. EIT Urban Mobility en EIT Manufacturing, de twee KIG's die in december 2018 zijn geconcipieerd, zijn hun activiteiten in 2019 begonnen.

In 2019 waren er meer dan 600 bedrijven, 250 instellingen voor hoger onderwijs, 200 onderzoeks-organisaties en meer dan 50 maatschappelijke organisaties en autoriteiten betrokken bij de acht KIG's van het EIT.

In het licht van de aanhoudende regionale verschillen in innovatieprestaties in Europa heeft het EIT in 2014 een regionaal innovatieprogramma (Regional Innovation Scheme (RIS)) opgezet om het regionale EIT-bereik uit te breiden tot bescheiden en gematigd innoverende landen. Via het RIS heeft het EIT zijn activiteiten over heel Europa uitgebreid en biedt het nu landen (en regio's in die landen) met bescheiden en gematigde innovatieprestaties - volgens het Europees innovatiescorebord (EIS) - de mogelijkheid, als onderdeel van een KIG deel te nemen aan kennisdriehoekactiviteiten.

1.2. Voornaamste uitdagingen

In de afgelopen tien jaar is het innovatietempo spectaculair toegenomen. Als gevolg van innovatie ondergaan economische sectoren ingrijpende veranderingen, raken bestaande bedrijven ontwricht en worden er ongekende mogelijkheden gecreëerd. Door verschuivingen binnen de economische wereldorde en toenemende internationale concurrentie wordt de EU steeds afhankelijker van talent en het vermogen te innoveren. Nooit eerder waren co-ontwerp, samenwerking en cocreatie tussen disciplines en tussen onderwijs, bedrijfsleven en onderzoek zo belangrijk om wereldwijde uitdagingen het hoofd te kunnen bieden (klimaatverandering, verlies van biodiversiteit, niet-duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen, digitale en sociale transformatie, demografische verschuivingen en de toekomst van gezondheidszorg en voedsel).

Ten eerste worden economieën tegenwoordig steeds meer aangedreven door de vaardigheid en de capaciteit van mensen en organisaties om ideeën in producten en diensten om te zetten.

Innovatievaardigheden en ondernemerscultuur zijn tegenwoordig doorslaggevend, vooral op technologisch en wetenschappelijk gebied, maar in toenemende mate ook in andere disciplines.

In de hele Unie bestaat grote behoefte aan een extra impuls voor de innovatiecapaciteit van instellingen voor hoger onderwijs. Het EIT is bij uitstek het instituut dat werk kan maken van deze versterking in het kader van Horizon Europa.

Ten tweede is fysieke nabijheid een van de belangrijkste faciliterende factoren voor innovatie. Initiatieven ter ontwikkeling van innovatienetwerken en ter verlening van diensten die de creatie, de uitwisseling en de overdracht van kennis ondersteunen, spelen een sleutelrol bij het bevorderen van de interactie tussen bedrijven, de academische wereld, onderzoeksorganisaties, overheden en individuele personen. Uit het jaarlijkse Europese innovatiescorebord blijkt evenwel dat de prestaties op het gebied van onderzoek en innovatie in de EU sterk uiteenlopen. Het is van cruciaal belang dat innovatie inclusief is en lokale wortels heeft. De activiteiten van het EIT zijn bij uitstek geschikt om lokale innovatie-ecosystemen met een uitgesproken Europese dimensie te versterken.

Ten slotte vergen solide innovatie-ecosystemen een mix van kennis, infrastructuur en talent. Er moet worden voorzien in randvoorwaarden voor samenwerking tussen onderzoek, onderwijs en innovatie in Europa, en er moet krachtige synergie bestaan om ervoor te zorgen dat zinvol en efficiënt in onderzoek en innovatie wordt geïnvesteerd. Het versterken van de integratie binnen de kennisdriehoek via KIG's, onder meer door de betrokkenheid van nieuwe partners, is een leidend beginsel voor het EIT en een doeltreffend gebleken manier om een gunstig klimaat voor innovatie te bevorderen.

1. 3. Plaats van het EIT in Horizon Europa

Met het [voorstel voor Horizon Europa] voor een nieuw kaderprogramma voor onderzoek en innovatie in de periode 2021-2027 heeft de Europese Commissie zich er uitdrukkelijk toe verbonden het innovatiepotentieel van Europa uit te bouwen, teneinde de uitdagingen van de toekomst te kunnen aangaan. De bijzondere rol van het EIT - namelijk het bevorderen van innovatie door het samenbrengen van bedrijfsleven, onderwijs, onderzoek, overheden en maatschappelijk middenveld - wordt versterkt doordat het een plaats krijgt binnen de [pijler "Innovatief Europa"] van het [voorstel voor Horizon Europa]. Het [voorstel voor Horizon Europa] illustreert de groeiende ambitie van de EU op het gebied van innovatie en de noodzaak deze ambitie concreet gestalte te geven.

Het proces van strategische planning in het kader van Horizon Europa heeft tot doel te zorgen voor samenhang tussen de EIT-activiteiten en de rest van Horizon Europa. Het EIT draagt bij tot het strategische coördinatieproces voor Europese partnerschappen. Het EIT gaat door met het versterken van innovatie-ecosystemen die wereldwijde uitdagingen helpen aangaan, door de integratie van de kennisdriehoek in de thematische activiteiten van de KIG's te bevorderen.

Sterke synergie tussen het EIT en de Europese Innovatieraad, mede door samenwerking op bestuursniveau, zal cruciaal zijn voor de impact van de pijler ["Innovatief Europa"]. Het EIT en de Europese Innovatieraad zullen complementaire activiteiten ter stroomlijning van de steun voor innovatieve ondernemingen ontplooiën, waaronder diensten en opleidingen voor bedrijfsacceleratie.

De Europese Innovatieraad kan startende ondernemingen met een groot groeipotentieel die ondersteuning van KIG's krijgen, helpen om snel op te schalen. Met name kunnen de meest innovatieve door KIG's gesteunde ondernemingen - mits geselecteerd in het kader van de Europese Innovatieraad - profiteren van de steun van de Accelerator van de Europese Innovatieraad en/of de financiële steun van de InvestEU-instrumenten. Het EIT zal voorts de toegang van begunstigden van de Europese Innovatieraad tot innovatie-ecosystemen van de KIG's en tot relevante actoren van de kennisdriehoek bevorderen. Zo kunnen deze begunstigden actief worden betrokken bij de activiteiten van de KIG's en profiteren van hun diensten.

Het EIT zal zorg dragen voor samenhang met het onderdeel Europese innovatie-ecosystemen van Horizon Europa. Het EIT zal met name actief deelnemen aan de activiteiten van het forum van de Europese Innovatieraad en links leggen tussen de EIT-gemeenschap en relevante activiteiten ter ondersteuning van innovatie-ecosystemen om te voorkomen dat er dubbel werk wordt verricht en om ervoor te zorgen dat de activiteiten met elkaar samenhangen en elkaar aanvullen.

Het EIT zal voorts zorgen voor meer synergie met programma's en initiatieven in het kader van de pijler ["Excellente wetenschap"], teneinde de overdracht van kennis uit fundamenteel wetenschappelijk onderzoek naar concrete, voor de samenleving nuttige toepassingen te bespoedigen. Wat de Marie Skłodowska-Curie-acties (MSCA) betreft, zal het EIT met name meewerken aan de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van innovatie en ondernemerschap van MSCA-fellows in alle fasen van hun loopbaan.

Het EIT zal bijdragen tot de pijler ["Wereldwijde uitdagingen en Europees industrieel concurrentievermogen"] en relevante activiteiten aanvullen, om wereldwijde uitdagingen aan te gaan en het concurrentievermogen van de EU wereldwijd te versterken. Het EIT zal met name, via de KIG's, bijdragen tot relevante missies, thematische clusters en andere Europese partnerschappen, door bijvoorbeeld maatregelen aan de vraagzijde te ondersteunen en exploitatiediensten te verlenen om de overdracht van technologie te stimuleren en de commercialisering van resultaten te versnellen.

Ook zal worden nagegaan of synergie mogelijk is tussen het onderdeel "Verbreiding van de deelname aan en versterking van de Europese Onderzoeksruimte" van Horizon Europa en de outreach-activiteiten die door het EIT worden ondersteund. In het bijzonder zullen de concentratie-entiteiten van dit onderdeel van Horizon Europa kunnen profiteren van de expertise en de ondersteuning van het EIT en van de outreach-activiteiten van het instituut.

2. DE LAT HOGER LEGGEN: DE EIT-STRATEGIE VOOR 2021-2027

Het EIT blijft de KIG's ook in de periode 2021-2027 steun verlenen ter versterking van de innovatie-ecosystemen die helpen bij de aanpak van wereldwijde uitdagingen, dit in synergie met de rest van Horizon Europa en andere programma's van de Unie. Het doet dit zowel door de onderlinge integratie van onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven te bevorderen - waardoor gunstige omgevingen voor innovatie worden gecreëerd - als door een nieuwe generatie ondernemers te steunen, door bij te dragen aan het dichten van genderkloof in het ondernemerschap, en door de oprichting van innovatieve bedrijven te stimuleren, een en ander in nauwe synergie en complementariteit met de Europese Innovatieraad. Zodoende moet het EIT op basis van de overkoepelende actiegebieden die in het [voorstel voor Horizon Europa] zijn vastgesteld:

- 1) duurzame innovatie-ecosystemen in geheel Europa versterken;
- 2) innovatie- en ondernemersvaardigheden bevorderen, in het kader van een leven lang leren;
- 3) nieuwe oplossingen voor de markt aandragen om wereldwijde uitdagingen aan te pakken;
- 4) synergieën en toegevoegde waarde binnen Horizon Europa garanderen.

2.1. Specifieke doelstellingen van het EIT

Gelet op de uitdagingen die het EIT te wachten staan, en ter verwezenlijking van bovengenoemde overkoepelende doelstellingen van het EIT die in het [voorstel voor Horizon Europa] zijn neergelegd, bestaan de specifieke doelstellingen van het instituut voor de periode 2021-2027 in:

- a) het vergroten van zowel de openheid en impact van KIG's als de integratie van de kennisdriehoek in de gehele Unie;
- b) het versterken van de ondernemings- en innovatiecapaciteit van het hoger onderwijs door institutionele veranderingen binnen instellingen voor hoger onderwijs en de integratie van die instellingen in innovatieve ecosystemen te ondersteunen en te bevorderen;
- c) het vergroten van het regionale en lokale bereik van het EIT en de KIG's om de verschillen in innovatiecapaciteit aan te pakken en de verspreiding van kennis en innovatie in de gehele Unie te bevorderen.

Door het verwezenlijken van deze doelstellingen zal het EIT helpen de algehele wetenschappelijke, economisch-technologische en maatschappelijke impact van Horizon Europa vorm te geven.

3. HET INNOVATIETALENT EN DE INNOVATIECAPACITEIT VAN EUROPA STIMULEREN: KERNACTIES

In de EIT-strategie voor 2021-2027 ligt de nadruk op acties waarbij het EIT meerwaarde op EU-niveau oplevert en bijdraagt tot verwezenlijking van de doelstellingen van Horizon Europa. Ten eerste ondersteunt het EIT ook in de periode 2021-2027 de innovatiecapaciteit en de innovatie-ecosystemen in de gehele Unie door de inzet van KIG's, de verdere ontwikkeling ervan, de openstelling voor nieuwe partners, en uitbreiding. Ten tweede stuurt het EIT - op basis van de ervaringen met de integratie binnen de kennisdriehoek - de ondersteuning en ontwikkeling van de ondernemers- en innovatiecapaciteit in het hoger onderwijs via de KIG's, aan. Ten slotte neemt het EIT doeltreffender transversale maatregelen om ervoor te zorgen dat het instituut op EU-niveau meer effect sorteert. Bovendien verbetert het EIT zijn activiteiten om effectiever en efficiënter te zijn en de impact van zijn activiteiten te vergroten.

3.1. Steun voor bestaande KIG's

Het EIT versterkt de innovatie-ecosystemen door de steun aan bestaande KIG's bij hun aanpak van wereldwijde uitdagingen te continueren door middel van integratie binnen de kennisdriehoek op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau. Hiertoe moet een groot deel van de EIT-begroting naar de ondersteuning van KIG's gaan, en dient het EIT zijn platform voor het oprichten, doen groeien, monitoren en ondersteunen van KIG's verder te versterken. Het EIT zorgt ervoor dat de KIG's financiële duurzaamheid blijven nastreven om uiterlijk na 15 jaar financiële onafhankelijkheid van de EIT-subsidie te bereiken, en wel door publieke en particuliere investeringen te benutten, terwijl zij zich blijven richten op de integratie van activiteiten binnen de kennisdriehoek.

Het EIT zorgt ervoor dat de KIG's een strategie ontwikkelen en uitvoeren met het oog op het creëren van interfaces, samenwerking en synergie met relevante Europese partnerschappen, missies en de Europese Innovatieraad en andere relevante initiatieven en -programma's van de Unie. Behalve in financiële steun, die zal worden verstrekt op basis van opgedane ervaring, voorziet het EIT in strategisch toezicht op de KIG's en in richtsnoeren voor horizontale en specifieke kwesties.

Het EIT bepaalt welke thema's van strategisch en beleidsmatig belang zijn en bevordert nauwere samenwerking dienaangaande tussen de KIG's. Het EIT versterkt op gebieden van gemeenschappelijk belang de coördinatie tussen de KIG's, in het bijzonder door ten aanzien van thematische en horizontale onderwerpen de uitwisseling van ervaringen en goede praktijken tussen KIG's alsmede de onderlinge samenwerking bij activiteiten waarbij verschillende KIG's betrokken zijn⁴, te bevorderen. Daar waar verschillende KIG's al actief zijn rond gemeenschappelijke beleidsprioriteiten van de EU waarvoor geen specifieke KIG's bestaan, hebben laatstgenoemde activiteiten het grootste potentieel. Het bijeenbrengen van de verschillende KIG-gemeenschappen in wederzijds voordelige specifieke gezamenlijke acties draagt een groot potentieel voor synergie in zich, en het EIT dient deze activiteiten aan te moedigen en een actieve rol te spelen bij het bepalen van de inhoud en structuur van de activiteiten waarbij verschillende KIG's betrokken zijn. Het EIT monitort de uitvoering en de resultaten van deze activiteiten om deze tot een integraal onderdeel van de strategieën van de KIG's te maken. Het EIT faciliteert ook de oprichting van gedeelde diensten tussen de KIG's, die gericht zijn op het gezamenlijk verrichten van operationele taken die alle KIG's gemeen hebben.

⁴ Activiteiten waarbij verschillende KIG's betrokken zijn, zijn gericht op verbetering van de samenwerking en de synergie tussen KIG's, op bevordering van een meer interdisciplinaire aanpak en op het tot stand brengen van een kritieke massa tussen KIG's voor het aanpakken van onderwerpen van gedeeld belang.

3.2. De regionale impact van de KIG's vergroten

Het EIT vergroot zijn regionale impact verder door grotere openheid van de KIG's naar een breed scala aan potentiële partners en belanghebbenden in heel de Unie en door een beter geformuleerde regionale strategie voor de KIG's, met inbegrip van links naar de relevante strategieën voor slimme specialisatie. Het EIT zorgt er met name voor dat de KIG's een inclusieve aanpak hanteren. [...] KIG's moeten een strategie ontwikkelen en uitvoeren voor het aanhalen van de betrekkingen met nationale, regionale en lokale innovatieactoren. Het EIT monitort de uitvoering ervan actief. In de meerjarige strategie en het businessplan van de KIG's dient een "plaatsgebonden" benadering van innovatie te worden geïntegreerd die voortbouwt op de co-locatiecentra van de KIG's (en het RIS van het EIT), zodat de rol van die centra als toegangspoort tot een KIG en interactie met partners op dezelfde locatie en met andere lokale innovatieactoren, ten volle kan worden benut. De KIG's moeten koppelingen aantonen met strategieën voor slimme specialisatie, waar relevant, en met de activiteiten van relevante thematische platforms en interregionale initiatieven, met inbegrip van de beheersautoriteiten van de ESI-fondsen. Het EIT gaat ook na hoe de co-locatiecentra en de RIS-entiteiten functioneren en hoe deze geïntegreerd zijn in de lokale innovatie-ecosystemen.

Het EIT zorgt ervoor dat de activiteiten in verband met zijn RIS worden gebruikt om potentiële nieuwe partners die waarde toevoegen aan de KIG's aan te trekken en hun integratie te vergemakkelijken, zodat de pan-Europese dekking van het EIT wordt uitgebreid, en volledig in de meerjarenstrategieën van de KIG's worden geïntegreerd. Het door het EIT aangestuurde en door de KIG's uitgevoerde regionale EIT-innovatieprogramma werd tot dusver uitgevoerd op vrijwillige basis. Vanaf 2021 zijn de activiteiten in het kader van het RIS van de EIT verplicht en maken ze integraal deel uit van de meerjarige strategie van de KIG's. Het EIT blijft de KIG's advies en steun verlenen bij de voorbereiding en de uitvoering van meerjarige strategieën in verband met het RIS van het EIT. De activiteiten in verband met het RIS van het EIT blijven de innovatiecapaciteit van landen (en regio's in die landen) met volgens het Europese innovatiescorebord bescheiden en gematigde innovatieprestaties⁵, evenals de ultraperifere gebieden, ondersteunen, teneinde deze landen beter in de verschillende KIG's te integreren. Het EIT-budget voor de uitvoering van activiteiten in verband met het RIS van het EIT bedraagt ten minste 10 % en ten hoogste 15 % van de totale EIT-financiering voor bestaande en nieuwe KIG's, waardoor het aantal KIG-partners uit de beoogde regio's zal toenemen.

De via het RIS gesteunde activiteiten hebben tot doel:

- de innovatiecapaciteit van het plaatselijke ecosysteem te verbeteren door middel van activiteiten ter bevordering van de capaciteitsopbouw en een nauwere interactie tussen de lokale innovatieactoren van de kennisdriehoek (bijv. clusters, netwerken, overheden, instellingen voor hoger onderwijs, onderzoeksorganisaties, instellingen voor beroeps-onderwijs en -opleiding en kleine en middelgrote ondernemingen) en hun activiteiten;
- ondersteuning te bieden voor de doelstelling om nieuwe partners voor de KIG's aan te trekken en lokale innovatie-ecosystemen aan pan-Europese innovatie-ecosystemen te koppelen.

⁵ Voor de periode 2021-2024 komen landen voor activiteiten in verband met het RIS van het EIT in aanmerking die in ten minste één van de drie jaarverslagen in het kader van het Europees innovatiescorebord (EIS) over de jaren 2018, 2019 en 2020, als "gematigde" of "bescheiden" innovator zijn aangemerkt. Voor de periode 2025-2027 komen landen voor activiteiten in verband met het RIS van het EIT in aanmerking die in ten minste één van de drie jaarverslagen in het kader van het Europees innovatiescorebord (EIS) over de jaren 2021, 2022 en 2023, als "gematigde" of "bescheiden" innovator zijn aangemerkt.

3.3. Nieuwe KIG's opstarten

Om nieuwe en opkomende wereldwijde uitdagingen te helpen aangaan, doet het EIT oproepen voor de oprichting van nieuwe KIG's in geselecteerde thematische aandachtsgebieden van strategisch belang, te beginnen met een KIG voor de culturele en creatieve sector.

Het prioritaire gebied voor het opstarten van een KIG in 2023 en de lijst van potentiële prioritaire gebieden voor een tweede nieuwe KIG in 2026 zijn opgenomen in bijlage 1A bij deze SIA.

Op basis van een voorstel van de raad van bestuur van het EIT en een analyse daarvan wordt voorgesteld in 2023 een eerste KIG op het gebied van de culturele en creatieve sector op te starten met een in 2022 te publiceren oproep tot het indienen van voorstellen. Dit prioritaire gebied heeft de sterkste complementariteit met de acht reeds door het EIT opgestarte KIG's en met de potentiële prioritaire gebieden voor andere in het kader van Horizon Europa op te starten Europese partnerschappen. Een factsheet met een samenvatting van de uitdagingen voor de culturele en creatieve sector en het verwachte effect van de toekomstige KIG is opgenomen in bijlage 1B bij deze SIA.

Op basis van de voorgestelde begroting voor het EIT zou in 2026 een tweede nieuwe KIG kunnen worden opgestart met een in 2025 te publiceren oproep tot het indienen van voorstellen. Daartoe beoordeelt de Commissie uiterlijk in 2024 de relevantie van de lijst van potentiële prioritaire gebieden in bijlage 1A, en kan zij waar nodig een voorstel indienen voor een wijziging van de bijlagen 1A en 1B, rekening houdend met de bijdrage van de raad van bestuur van het EIT en het proces van strategische planning in het kader van Horizon Europa.

Indien er extra begrotingsmiddelen - naast die van het EIT - beschikbaar komen, kunnen er volgens de bovengenoemde procedure nog andere nieuwe prioritaire gebieden voor potentiële nieuwe KIG's worden vastgesteld.

De criteria ter selectie van nieuwe KIG's worden afgestemd op de in bijlage III bij de [verordening betreffende Horizon Europa] vastgestelde selectiecriteria voor Europese partnerschappen, met name wat betreft openheid, transparantie, EU-meerwaarde, samenhang en synergie. Die criteria in de KIG-oproep tot het indienen van voorstellen worden opgenomen en tijdens de evaluatie beoordeeld. De nieuwe KIG's zullen tevens helpen beleidsprioriteiten van de EU, zoals missies en de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen, te realiseren.

3.4. De ondernemers- en innovatiecapaciteit van het hoger onderwijs ondersteunen

Het EIT dient in samenwerking met de Commissie een proefproject te ontwerpen en op te starten ter bevordering van de ontwikkeling van de innovatiecapaciteit in het hoger onderwijs. Dat proefproject zal vanaf 2021 via de KIG's worden uitgevoerd. Door de integratie binnen de kennisdriehoek overbruggt het EIT de aanhoudende kloof tussen hoger onderwijs, onderzoek en innovatie. Het EIT is met name een belangrijk instrument voor de ontwikkeling van menselijk kapitaal doordat het zich specifiek op onderwijs in ondernemerschap richt. Het effect van het EIT moet echter verder reiken dan louter de partners van de KIG's. De instellingen voor hoger onderwijs in heel Europa moeten innovatief en ondernemingsgezinnd zijn in hun benadering van onderwijs en onderzoek en in hun samenwerking met het bedrijfsleven en het bredere lokale innovatie-ecosysteem, met inbegrip van het maatschappelijk middenveld. Dit kan via een duidelijke strategie, een methodologisch kader en vrijmaking van middelen.

De activiteiten worden op open en transparante wijze uitgevoerd ter vergroting van de innovatiecapaciteit van het hoger onderwijs, waarbij voornamelijk zal worden gefocust op instellingen voor hoger onderwijs die geen KIG-partner zijn bij innovatiewaardeketens en ecosystemen in de Unie. De activiteiten hebben hoofdzakelijk betrekking op de capaciteitsopbouw van instellingen voor hoger onderwijs, waaronder: uitwisseling en toepassing van beste praktijken op het gebied van de integratie van de kennisdriehoek (met inbegrip van organisatorisch leren, coaching en mentorschap); de ontwikkeling van actieplannen voor het aanpakken van vastgestelde behoeften op het vlak van onder meer innovatiebeheer, het opzetten en ontwikkelen van startersbedrijven, overdracht van technologie - met inbegrip van IER-beheer - mensen en organisatorisch management, en samenwerking met (lokale) belanghebbenden en het maatschappelijk middenveld; en op de uitvoering van actieplannen voor de ontwikkeling van innovatieve capaciteit en de follow-up daarvan. Bij deze activiteiten dienen ook andere actoren uit de kennisdriehoek te worden betrokken (organisaties voor beroepsonderwijs en -opleiding, organisaties voor onderzoek en technologie, mkb's en startende ondernemingen e.a.). Ook dienen deze activiteiten, als kernelement van de activiteiten van de KIG's op het gebied van de integratie van de kennisdriehoek, een aanvulling te vormen op de werkzaamheden van het EIT op onderwijsvlak. Het EIT bevordert nauwere samenwerking tussen de KIG's in het kader van dit initiatief. De in de oproepen op te nemen subsidiabiliteitscriteria zorgen ervoor dat het grootste deel van de projectgebonden financiering gaat naar instellingen voor hoger onderwijs die niet tot de KIG's behoren. Doel is het effect van het EIT verder dan de KIG's te laten reiken en bij te dragen aan de kerntaak van het EIT, te weten stimulering van duurzame economische groei en het concurrentievermogen door versterking van de innovatiecapaciteit van de lidstaten. Dit is in lijn met de doelstellingen van Horizon Europa inzake het bevorderen van ondernemers- en innovatievaardigheden binnen het kader van een leven lang leren, onder meer via vergroting van de capaciteiten van hogeronderwijsinstellingen in heel Europa.

De EIT-steun zal tevens voortbouwen op beleidsinitiatieven zoals het HEInnovate-kader⁶ en het RIIA-kader⁷, die in een aantal lidstaten en instellingen voor hoger onderwijs in de hele EU hun waarde hebben bewezen. Het EIT ontwerpt de ondersteunende activiteiten in nauwe samenwerking met de Commissie en draagt zorg voor volledige samenhang en complementariteit met relevante activiteiten in het kader van Horizon Europa, Erasmus en andere programma's. De specifieke details van het uitvoeringsmechanisme worden tijdens de eerste drie jaar verder ontwikkeld en verfijnd en tijdens deze proeffase gemonitord en geëvalueerd. De proeffase zal worden geëvalueerd door externe deskundigen en de resultaten zullen aan de groep vertegenwoordigers van de lidstaten worden meegedeeld. Op basis van de resultaten van die evaluatie beslist de raad van bestuur of de actie moet worden voortgezet en opgeschaald dan wel stopgezet.

De raad van bestuur van het EIT zorgt voor aansturing van en toezicht op de uitvoering en monitoring van de activiteiten van de KIG's. Bijzondere aandacht dient uit te gaan naar: een open en inclusieve benadering om ten behoeve van een brede geografische dekking naast de KIG-partners ook instellingen voor hoger onderwijs aan te trekken, een interdisciplinaire en intersectorale benadering, en een koppeling met desbetreffende strategieën voor slimme specialisatie en het RIS van het EIT.

-
- ⁶ HEInnovate is een door de Europese Commissie en de OESO ontwikkeld beleidskader. HEInnovate biedt instellingen voor hoger onderwijs een methodiek voor het vaststellen van gebieden met ruimte voor verdere ontwikkeling van de innovatiecapaciteit en voor het ontwikkelen van relevante strategieën en acties met het oog op de gewenste impact. HEInnovate is gebaseerd op deugdelijke methodologische gegevens met acht gebieden voor capaciteitsontwikkeling: leiderschap en bestuur; digitale transformatie; organisatiecapaciteit; onderwijs en leren op het gebied van ondernemerschap; het voorbereiden en ondersteunen van ondernemers; uitwisseling van kennis; internationalisering; en het meten van effecten. De OESO heeft een aantal op HEInnovate gebaseerde landverslagen gepubliceerd, zie OECD Skills Studies series op <https://www.oecd-ilibrary.org/education/>.
- ⁷ Het Regional Innovation Impact Assessment Framework (RIIA) is door de Europese Commissie ontwikkeld als een eerste stap om via op meeteenheden gebaseerde casestudy's het innovatie-effect van universiteiten te meten. De beoordeling van het innovatie-effect (bijvoorbeeld via het RIIA-kader) kan potentieel worden gekoppeld aan op innovatieprestaties gebaseerde financieringsinstrumenten op regionaal, nationaal of EU-niveau.

Het EIT versterkt het bereik van het EIT-label en breidt het buiten de KIG's uit tot de instellingen voor hoger onderwijs die aan de actie deelnemen. Het EIT tracht samen met actoren uit de hele kennisdriehoek zijn steun voor de ontwikkeling van de innovatiecapaciteit in het hoger onderwijs te koppelen aan het EIT-label, dat momenteel wordt toegekend aan de onderwijs-programma's van de KIG's. Met name deelnemende instellingen voor hoger onderwijs kunnen bij het gebruik van het EIT-label worden betrokken.

Het EIT breidt het EIT-label ook uit tot activiteiten op het gebied van een leven lang leren waarbij een bredere doelgroep van studenten, lerende volwassenen en instellingen (met inbegrip van instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding) buiten de KIG's wordt betrokken en bereikt. Het gebruik van het label buiten de EIT-gemeenschap zal **naar verwachting** op alle niveaus (individueel, programma en instelling) een meer structurerend effect hebben. Het EIT ziet ook toe op de toekenning van het EIT-label aan onderwijs- en opleidingsprogramma's van de KIG's en gaat na of een doeltreffender mechanisme voor kwaliteitsborging kan worden ontwikkeld, met inbegrip van externe erkenning en accreditatie voor het EIT-label.

Om deze actie te doen slagen, biedt het EIT de deelnemende instellingen voor hoger onderwijs specifieke richtsnoeren, expertise en coaching. Voor deze actie focust het EIT zich op hogeronderwijsinstellingen uit heel Europa, maar schenkt het bijzondere aandacht aan hogeronderwijsinstellingen uit landen (en regio's in die landen) die gematigde en bescheiden innovators zijn en die hun innovatievermogen willen ontwikkelen en hun innovatie-voetafdruk en strategieën voor slimme specialisatie willen versterken.

3. 5. Transversale activiteiten van het EIT

3.5.1. Communicatie

Het EIT tracht zijn communicatie met en zichtbaarheid voor de belangrijkste belanghebbenden in de lidstaten te verbeteren en er in overeenstemming met de communicatiestrategie in het kader van Horizon Europa voor te zorgen dat de steun van de EU zichtbaar is. Met een toenemend aantal KIG's en een nieuwe actie ter ondersteuning van de ondernemerszin van instellingen voor hoger onderwijs dient het EIT zich meer inspanningen te getroosten om grotere erkenning als kwaliteitsmerk voor innovatie te krijgen. Het is vooral ten aanzien van de burger van cruciaal belang beter te communiceren, aangezien de door het EIT gegenereerde innovaties helpen de concrete impact van EU-investeringen via het Europees kaderprogramma voor onderzoek en innovatie zichtbaar te maken.

Het EIT tracht het gebruik van bestaande EU-informatienetwerken te vergroten en de activiteiten daarvan te coördineren met het oog op beter advies aan en betere begeleiding van potentiële EIT-KIG-partners. Ten behoeve van een ruimere verspreiding en een beter begrip van de door het EIT geboden mogelijkheden zal het EIT de begeleiding en bijstand met betrekking tot de deelname aan EIT-KIG's in heel Europa versterken door voort te bouwen op bestaande informatienetwerken en structuren in heel Europa - de nationale contactpunten van Horizon Europa in het bijzonder. Over de concrete oprichting van nationale EIT-contactpunten binnen de structuur van Horizon Europa zal worden beslist op het passende niveau, samen met de Commissie. Teneinde in de hele kennisdriehoek een grote groep belanghebbenden op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau op de hoogte te houden van alle oproepen en gefinancierde projecten van het EIT (en de KIG's), zullen deze oproepen en projecten ook op het European Funding and Tender Opportunities Portal worden geplaatst (onder Horizon Europa).

Het EIT organiseert op gezette tijden - en ten minste twee keer per jaar - bijeenkomsten van de groep vertegenwoordigers van de lidstaten en de betrokken diensten van de Commissie, om te zorgen voor een passende informatiestroom en communicatie met de lidstaten en op EU-niveau. De lidstaten worden naar behoren op de hoogte gehouden van de prestaties, resultaten en activiteiten van het EIT en de KIG's. Daarnaast verstrekt de groep vertegenwoordigers van de lidstaten het EIT advies over strategisch belangrijke kwesties. Voorts biedt de groep van vertegenwoordigers van de lidstaten, samen met het EIT, passende steun om door het EIT ondersteunde activiteiten te verbinden aan nationale of regionale programma's en initiatieven en de synergie ermee te bevorderen, en wisselt zij informatie uit over mogelijke nationale en/of regionale medefinanciering van die activiteiten.

Voorts maakt het EIT zijn activiteiten beter zichtbaar voor de burger en de gemeenschap van belanghebbenden, en wel via het forum van belanghebbenden, de EIT-prijzen en de EIT-alumni. Doel is interacties met Europese actoren uit de kennisdriehoek te vergroten en de meest veelbelovende ondernemers en innovators in Europa op de voorgrond te plaatsen.

Het EIT blijft de alumnigemeenschap van het EIT⁸ (in samenwerking met de raad van bestuur van de alumnigemeenschap van het EIT) aansturen en in strategisch opzicht adviseren om het effect op het ondernemerschap, de maatschappelijke impact en de permanente betrokkenheid van de leden bij door het EIT ondersteunde activiteiten te maximaliseren. In de periode 2021-2027 zal de alumnigemeenschap blijven groeien en ook de alumni omvatten die deelnemen aan de acties ter ondersteuning van de innovatiecapaciteit van instellingen voor hoger onderwijs.

3.5.2. *Goede praktijken vaststellen en delen met belanghebbenden*

Het EIT dient lessen en goede praktijken die voortvloeien uit de activiteiten die het financiert in kaart te brengen, te codificeren en doeltreffend uit te wisselen, en samen te werken met de nationale en regionale overheden van de EU-lidstaten en met de Commissie, en daarbij een gestructureerde dialoog tot stand te brengen en de inspanningen te coördineren teneinde goede praktijken en lessen vast te stellen, te delen en te verspreiden. De KIG's en de projecten ter ondersteuning van de innovatie- en ondernemingscapaciteit van instellingen voor hoger onderwijs vormen naar verwachting een waardevolle bron van informatie en experimenteel leren voor beleidsmakers op het gebied van onderzoek, innovatie en onderwijs, alsook op uiteenlopende thematische gebieden.

Tot dusver zijn de goede praktijken en de lessen van de KIG's onvoldoende gecodificeerd en niet doeltreffend verspreid. Het EIT bouwt verder aan zijn rol als instituut voor innovatie dat in staat is innovatieve praktijken, ervaringen en resultaten van door het EIT gefinancierde activiteiten (onderwijs & opleiding, ondersteuning van innovatie en ondernemerschap) op te sporen, te analyseren, te codificeren, te delen en ingang te doen vinden op grotere schaal. Deze activiteit zal voortbouwen op de verbanden en synergie met de andere initiatieven in het kader van de [pijler "Innovatief Europa"] van het [voorstel betreffende Horizon Europa].

⁸ De alumnigemeenschap van het EIT brengt ondernemers en innovators samen die hebben deelgenomen aan een door een KIG georganiseerd onderwijsprogramma of programma ter bevordering van het ondernemerschap. De gemeenschap vertegenwoordigt een netwerk van meer dan 5 000 leden.

3.5.3. Internationale samenwerking

Het EIT zet onder toezicht van zijn raad van bestuur de grote lijnen van de internationale samenwerking van het EIT en de KIG's uit, conform de aanpak van Horizon Europa voor internationale samenwerking en ander relevant EU-beleid, en in overleg met de respectieve diensten van de Commissie. Binnen het toepassingsgebied van de EIT-verordening tracht het EIT via internationale samenwerking zijn activiteiten een grote impact te geven en coördineert het internationale, door het EIT gefinancierde activiteiten van de KIG's. De belangrijkste activiteiten van het EIT worden nauw afgestemd op relevante doelstellingen van het beleid van de Europese Unie en op haar prioriteiten op het gebied van onderzoek en innovatie en het zorgen voor Europese meerwaarde. Bij de internationale samenwerking streeft het EIT, in overleg met de Commissie, er vooral naar wereldwijde uitdagingen doeltreffend aan te gaan, een bijdrage tot relevante internationale initiatieven en de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling te leveren en de toegang tot talent en een grotere vraag naar en een groter aanbod aan innovatieve oplossingen te waarborgen.

3.6. Hoe dit proces te doen slagen: werkingsmodus

Dit deel bevat een aantal maatregelen om het huidige functioneren van het EIT en de KIG's aan te passen en te verbeteren. Een doeltreffende, mondig en strategische raad van bestuur van het EIT monitort de uitvoering van die maatregelen op EIT-niveau en zorgt voor de nodige stimulansen en controle - onder meer via het prestatiegerelateerde proces voor de toewijzing van financiering - om te garanderen dat de KIG's de betrokken maatregelen uitvoeren.

3.6.1. *Operationeel model van de KIG's*

Het EIT zorgt ervoor dat de uitvoering van de KIG's volledig strookt met de respectieve vereisten van de verordening betreffende Horizon Europa, hetgeen onder meer inhoudt dat de bestaande acht KIG's de nieuwe uitvoeringscriteria van Horizon Europa voor Europese partnerschappen gaan toepassen. Het EIT biedt KIG's daartoe sterkere operationele sturing en monitort de prestaties van de KIG's permanent als het gaat om het naleven van de beginselen van goed beheer, toezicht en evaluatie krachtens de EIT-verordening en van de beginselen en criteria voor Europese partnerschappen in het kader van de verordening betreffende Horizon Europa en de coördinatie met de prioriteiten en indicatoren van Horizon Europa, teneinde de prestaties en de impact van de KIG's te maximaliseren. Ingeval een KIG ondermaats presteert, ontoereikende resultaten boekt of onvoldoende Europese meerwaarde oplevert, worden er passende corrigerende maatregelen worden getroffen.

Het EIT zorgt ervoor dat de voortdurende openheid van de KIG's wordt verbeterd door er met name op toe te zien dat de KIG's coherente, duidelijke en transparante toetredings-criteria toepassen voor nieuwe leden met meerwaarde voor de partnerschappen, alsook andere bepalingen, bijvoorbeeld met betrekking tot transparante procedures voor het opstellen van hun bedrijfsplannen, en door de activiteiten van de KIG's systematisch te monitoren. De KIG's voeren voorts hun activiteiten op volledig transparante wijze uit en blijven open en dynamische partnerschappen waarbij nieuwe partners uit de hele Unie, waaronder een groeiend aandeel mkb's, met meerwaarde voor het partnerschap, zich kunnen aansluiten op basis van excellentie en innovatierelevantie. Teneinde de concentratie van financiering te beperken en ervoor te zorgen dat voor de activiteiten van de KIG's uit een breed netwerk van partners kan worden geput, dient de procedure voor het opstellen van het businessplan (met inbegrip van de vaststelling van prioriteiten, de selectie van activiteiten en de toewijzing van financiële middelen) en daarmee samenhangende financieringsbesluiten, transparanter en inclusiever te worden gemaakt. De meerjarenstrategieën van de KIG's besteden aandacht aan de uitbreiding van het partnerschap, bijvoorbeeld door de oprichting van nieuwe co-locatiecentra, waarvoor de raad van bestuur een adequaat budget uittrekt. Bij het nemen van een besluit over de financiering houdt de raad van bestuur rekening met de vorderingen richting de in de meerjarenstrategieën aangegeven doelstellingen, onder meer het aantal co-locatiecentra. De KIG's dienen de openheid van oproepen te verhogen, met name voor projecten die ontstaan voor derden. Al deze maatregelen zullen leiden tot een toename van het aantal deelnemende entiteiten dat bij de activiteiten van de KIG's betrokken is. Tot slot maken de KIG's in hun regelmatige rapportage - als een van de elementen van hun prestatiegerelateerde financiering - melding van de betrokkenheid van nieuwe partners.

Aangezien KIG's in de hele innovatiewaardeketen actief zijn, zorgt het EIT ervoor dat zij een passend evenwicht tussen activiteiten op het gebied van onderwijs, ondernemerschap en innovatie in hun businessplan aanbrengen, alsmede dat hun activiteiten worden verricht door middel van een slanke en kostenefficiënte structuur waarin de administratieve kosten en beheerskosten tot een minimum worden beperkt. Het EIT ziet erop toe dat de KIG's hun verwachte effect sorteren door middel van een breed scala aan in hun businessplannen vastgestelde activiteiten die de verwezenlijking van hun doelstellingen, met inbegrip van de mogelijke impact op innovatieve ecosystemen op lokaal, regionaal, nationaal en EU-niveau, op doeltreffende wijze ondersteunen. De verbintenissen van elke KIG-partner worden tijdens de gehele contractuele duur van het initiatief gegarandeerd door de feitelijke bijdragen van de partners regelmatig te vergelijken met de oorspronkelijke verbintenissen. Het EIT zorgt ervoor dat de KIG's beschikken over een risicobeheerssysteem voor gevallen waarin sommige partners niet in staat zijn hun oorspronkelijke verbintenissen na te komen.

3.6.2. *Financieringsmodel van de KIG's*

Het EIT zal naar verwachting door middel van een slank en vereenvoudigd financieringsmodel het effect van de KIG's en hun bijdrage tot de verwezenlijking van de doelstellingen van het EIT en het programma Horizon Europa vergroten, en de betrokkenheid van de partners van de KIG's bevorderen. Om de toegevoegde waarde van zijn steun te verhogen, past het EIT zijn financieringsmodel aan. Er zijn vier belangrijke aandachtsgebieden waarop het EIT verbeteringen dient door te voeren.

Ten eerste dient het EIT het aandeel van zijn financiering in KIG-activiteiten met toegevoegde waarde af te bouwen teneinde de particuliere en publieke investeringen te verhogen. De aanpassing van het financieringsmodel zal de overgang van de KIG's naar financiële duurzaamheid naar verwachting vergemakkelijken. Ze zal de KIG's naar verwachting stimuleren om tijdens de looptijd van de kaderpartnerschapsovereenkomsten het aandeel van de EIT-financiering in hun businessplan geleidelijk te verlagen en tegelijkertijd de mede-investeringen uit andere bronnen dan het EIT te verhogen. De financieringspercentages van het EIT voor KIG-activiteiten met een toegevoegde waarde worden in alle fasen van de levenscyclus van de KIG's (opstartfase, aanloophase, maturiteitsfase, stopzetting van de EIT-subsidie) afgebouwd, zoals hieronder aangegeven.

	Opstartfase	Aanloophase	Maturiteitsfase	Stopzetting van de EIT-subsidie
Jaren	1 - 4	5 – 7	8 – 11	12 - 15
Financieringspercentage van het EIT	tot 100 %	tot 80 %	tot 70 %	tot 50 % in jaar 12, met een jaarlijkse daling van 10 %

Figuur 4: Medefinancieringspercentages van het EIT 2021-2027

Ten tweede zorgt het EIT ervoor dat subsidies worden toegekend op basis van een prestatiegerelateerd financieringsmodel. Er dienen meer meerjarige subsidies te worden toegekend. De financiering door het EIT wordt rechtstreeks gekoppeld aan de vooruitgang met enerzijds de in artikel 10 en in artikel 11, lid 2, van de EIT-verordening vastgestelde onderwerpen en anderzijds de doelstellingen van de KIG's als vastgelegd in hun bedrijfsplannen, en kan bij gebrekkige resultaten worden verminderd, gewijzigd of stopgezet. Het EIT biedt, onder meer, de KIG's sterkere stimulansen in hun zoektocht naar nieuwe partners en neemt zo nodig corrigerende maatregelen op basis van met name hun individuele prestaties, zulks met het oog op een zo groot mogelijke impact.

Ten derde past het EIT overeenkomstig de artikelen 10 en 11 van de EIT-verordening strenge regels ter versterking van het beoordelingsmechanisme toe, voordat de eerste initiële zevenjarige periode van de KIG-activiteiten verstrijkt. Deze beoordeling, die moet worden uitgevoerd met de hulp van externe deskundigen, dient - overeenkomstig de monitoring- en evaluatiecriteria voor Europese partnerschappen in de verordening betreffende Horizon Europa - te beantwoorden aan de beste internationale praktijken, en vóór het verstrijken van de initiële zevenjarige periode te worden uitgevoerd. Op basis van de beoordeling besluit de raad van bestuur de financiële bijdrage aan een KIG voort te zetten, te wijzigen of stop te zetten (en dus de kaderpartnerschapsovereenkomst met die KIG niet te verlengen) en de middelen toe te wijzen aan activiteiten die betere resultaten opleveren. Alvorens dit besluit te nemen, wint de raad van bestuur advies in bij de groep vertegenwoordigers van de lidstaten.

Ten slotte blijft het EIT streven naar vereenvoudiging om de onnodige administratieve lasten⁹ voor de KIG's te verminderen, opdat hun jaarlijkse businessplan en meerjarige strategie flexibel en efficiënt kunnen worden uitgevoerd. Er kan onder meer van vaste bedragen of eenheidskosten voor relevante KIG-activiteiten worden gebruikgemaakt. Bovendien zal het EIT, indien nodig, in het kader van de respectieve kaderpartnerschapsovereenkomsten meerjarige subsidieovereenkomsten met de KIG's sluiten met bepalingen ten aanzien van prestatiegerelateerde financiering, teneinde de middelen, met name van innovatieactiviteiten, beter te plannen en een sterker engagement en langetermijninvesteringen van de deelnemende partners in de activiteiten van de KIG's te bevorderen. Deze meerjarige subsidieovereenkomsten mogen hoogstens een periode van drie jaar bestrijken.

⁹ Met name zal de jaarlijkse rapportage over aanvullende activiteiten van de KIG's worden stopgezet, zoals aanbevolen door de Rekenkamer in haar speciaal verslag van 2016 (aanbeveling 1, blz. 51).

3.6.3. *De betrekkingen tussen het EIT en de KIG's na de beëindiging van de kaderpartnerschapsovereenkomst*

Het EIT ontwikkelt de algemene beginselen voor de betrekkingen met KIG's na beëindiging van de kaderpartnerschapsovereenkomst, in overeenstemming met het kader van Horizon Europa voor Europese partnerschappen; Na een grondige en onafhankelijke studie in nauwe samenwerking met de Commissie bepaalt het EIT uiterlijk eind 2023 het algemene kader voor zijn betrekkingen met KIG's waarvoor de kaderpartnerschapsovereenkomst in de loop van de programmeringsperiode 2021-2027 moet worden beëindigd. Op basis van het algemene kader en mits de eindevaluatie positief is, kan het EIT met elke KIG een "memorandum van samenwerking" ("MoC") sluiten, om de actieve samenwerking ermee na de beëindiging van de kaderpartnerschapsovereenkomst te voort te zetten. In dit memorandum staan onder meer:

- de rechten en verplichtingen die verbonden zijn aan de voortzetting van de activiteiten van de kennisdriehoek en de handhaving van het ecosysteem en het netwerk van de KIG, het gebruik van het EIT-merk, de deelname aan de EIT-prijzen en andere EIT-initiatieven, het gebruik van het EIT-label voor onderwijs- en opleidingsprogramma's, de betrekkingen met de alumni-gemeenschap van het EIT;
- Het EIT ontwerpt de ondersteunende activiteiten in nauwe samenwerking met de Commissie en draagt zorg voor volledige samenhang en complementariteit met relevante activiteiten in het kader van Horizon Europa, Erasmus en andere programma's.

3.7. Synergie en complementariteit met andere programma's

Gezien zijn brede werkingssfeer en specifieke rol is het EIT bij uitstek geschikt om synergie te creëren en voor complementariteit met andere EU-programma's of -instrumenten te zorgen - overlappingsen evenwel vermijgend - onder meer door de KIG's meer ondersteuning te bieden bij hun plannings- en uitvoeringsactiviteiten. De onderstaande lijst bevat concrete voorbeelden van gevallen waarin het EIT op middellange tot lange termijn naar verwachting tot synergie zal bijdragen buiten het kader van Horizon Europa.

Erasmus

- Erasmus en het EIT zullen voor synergie zorgen tussen hun respectieve gemeenschappen. De samenwerking moet erop gericht zijn de toegang van Erasmus-studenten van instellingen voor hoger onderwijs van KIG-partners, tot zomercursussen van KIG's of andere relevante opleidingsactiviteiten (bijvoorbeeld op het gebied van ondernemerschap en innovatiebeheer) te waarborgen, en contacten te leggen met het alumninetwerk van de KIG's.
- De samenwerking kan ook bestaan uit het organiseren van opleidingen door het EIT/KIG's voor academisch personeel (van alle instellingen voor hoger onderwijs zonder banden met de KIG's) rond ondernemerschap en innovatie, alsook uit het testen, goedkeuren en opschalen van in het kader van Erasmus-netwerken (zoals de kennisallianties tussen instellingen voor hoger onderwijs en bedrijven) ontwikkelde innovatieve praktijken, door KIG's en vice versa.
- Waar mogelijk moet voor synergie met het initiatief Europese Universiteiten worden gezorgd om de educatieve activiteiten van het EIT te helpen integreren zodat een systemisch effect wordt bereikt.

Het programma Digitaal Europa (DEP)

- De KIG's zullen met de Europese digitale-innovatiehubs samenwerken om de digitale transformatie van de industrie en organisaties uit de publieke sector te ondersteunen.
- Nagegaan zal worden of het haalbaar is dat de KIG's in het kader van het DEP ontwikkelde infrastructuur en capaciteit (bijvoorbeeld gegevensbronnen en bibliotheken van algoritmen voor kunstmatige intelligentie; high-performance computing-kenniscentra in de lidstaten) kunnen gebruiken in onderwijs & opleiding en voor test- en demonstratiedoeleinden in het kader van innovatieprojecten.

Fondsen voor het cohesiebeleid (met name het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Europees Sociaal Fonds)

- De KIG's van het EIT moeten via hun co-locatiecentra en RIS-entiteiten de regionale en regio-overschrijdende samenwerking tussen de actoren van de kennisdriehoek (onderwijs, onderzoek, bedrijfsleven) en de beheersautoriteiten promoten in synergie met interregionale samenwerking, met waardeketenbrede investeringen op verwante prioritaire slimmespecialisatiegebieden, en met de werkzaamheden van de thematische platforms voor slimme specialisatie. Het EIT gaat ook na of het via de uitwisseling van beste praktijken kan bijdragen tot de initiatieven voor de ontwikkeling van vaardigheden in het kader van de fondsen voor het cohesiebeleid.
- Het EIT bevordert waar relevant de samenwerking tussen de platforms voor slimme specialisatie en relevante KIG's, met het oog op synergie tussen de EIT-middelen, de fondsen voor het cohesiebeleid en andere Europese, nationale en/of regionale programma's.

InvestEU

- De KIG's van het EIT streven naar samenwerking met de InvestEU-advieshub voor technische steun en bijstand voor door de KIG's gesteunde ondernemingen bij het voorbereiden, ontwikkelen en uitvoeren van projecten.
- De KIG's van het EIT trachten - in nauwe samenwerking met de diensten van de Commissie en in synergie met de Europese Innovatieraad - bij te dragen tot het InvestEU-portaal, om investeerders en financiële intermediairs in nauwer contact met door de KIG's gesteunde ondernemingen te brengen.

Creatief Europa

- Het nieuwe programma Creatief Europa zal onder meer relevant zijn voor de activiteiten van een toekomstige KIG voor de culturele en creatieve sector. Er moet voor sterke synergie en complementariteit met het programma worden gezorgd op gebieden als creatieve vaardigheden, banen en bedrijfsmodellen.

Programma voor de eengemaakte markt (Cosme)

- De KIG's streven naar samenwerking met het Enterprise Europe Network (EEN) en de sectorgroepen daarvan, ter facilitering van de samenwerking tussen bedrijven, van technologieoverdracht en van innovatiepartnerschappen voor ondernemers die in de hele EU en ook daarbuiten hun activiteiten willen ontplooiën. De organisaties van het EEN zullen de activiteiten van de KIG's van het EIT promoten onder hun mkb-klanten. Het EIT gaat na of er kan worden samengewerkt met de mobiliteitsprogramma's voor nieuwe ondernemers ter verbetering van hun ondernemersvaardigheden.

4. MIDDELEN

4.1. Benodigde budgettaire middelen

De voor de periode 2021-2027 benodigde budgettaire middelen voor het EIT belopen 3 000 miljoen EUR, verdeeld over twee grote onderdelen: 1) de uitgaven voor de bestaande acht KIG's (rekening houdend met het feit dat voor drie van deze KIG's de kaderpartnerschapsovereenkomsten eind 2024 zullen aflopen) en voor het opstarten van twee nieuwe KIG's (in 2023 en 2026); en 2) administratieve uitgaven.

Ongeveer [2920] miljoen EUR (97 % van de totale EIT-begroting) moet dienen voor de financiering van bestaande en nieuwe KIG's, waarvan:

- ten minste 10 % en ten hoogste 15 % bestemd wordt voor het regionaal innovatieprogramma;
- ten hoogste 7 % bestemd wordt voor activiteiten tussen KIG's, waaronder oproepen tot mededinging die gericht zijn aan KIG's waarvoor de kaderpartnerschapsovereenkomst beëindigd is;
- ten hoogste 3 % bestemd wordt voor een nieuw proefproject om de ondernemerschaps- en innovatiecapaciteit van instellingen voor hoger onderwijs te helpen ontwikkelen.

Door de invoering van een geleidelijk afnemend medefinancieringspercentage van het EIT zullen de KIG's naar verwachting nog eens [1 500] miljoen EUR aan andere publieke en particuliere financiering mobiliseren. Het budget voor het opstarten van twee nieuwe KIG's (respectievelijk in 2023 en 2026) zal ongeveer [300] miljoen EUR bedragen. Als naast de begroting van het EIT nog andere aanvullende middelen beschikbaar worden, kan het EIT nog meer KIG's opstarten.

Het EIT blijft een slanke en dynamische organisatie. De administratieve uitgaven, die de nodige personele, administratieve, infrastructurele en operationele kosten dekken, zullen stijgen, maar gemiddeld niet meer dan 3 % van de EIT-begroting bedragen. Een deel van de administratieve uitgaven wordt gedekt door Hongarije doordat het land tot eind 2029 gratis kantoorruimte ter beschikking stelt. De administratieve uitgaven voor de periode 2021-2027 zullen daarom ongeveer [80] miljoen EUR bedragen.

4.2. *Effect (monitoring en evaluatie)*

De meting van het effect van het EIT zal tijdens de volgende programmeringsperiode naar verwachting voortdurend worden verbeterd, rekening houdend met de tot dusver geleerde lessen en opgedane ervaring. Het EIT bedient zich overeenkomstig de artikelen 10, 11 en 19 van de EIT-verordening van een kader voor evaluatie, rapportage en monitoring dat voor samenhang met de algemene aanpak voor Horizon Europa zorgt en tegelijkertijd flexibiliteit biedt. Met name dient de feedback tussen de Commissie, het EIT en de KIG's te worden verbeterd om de doelstellingen op een consistente, coherente en efficiënte manier te kunnen verwezenlijken.

4.2.1. *Rapportage en monitoring*

Het EIT verbetert zijn huidige monitoringsystemen en introduceert een van onder meer kernprestatie-indicatoren voorzien rapportage- en monitoringkader dat op de kerneffect-trajecten van het [programma Horizon Europa] is afgestemd. De rapportage over en de monitoring van de operationele prestaties en de resultaten van de KIG's zullen een primaire taak van het EIT zijn en worden uitgevoerd in samenwerking met de gemeenschappelijke diensten van Horizon Europa. Het rapportage- en monitoringsysteem voor KIG's wordt in het algemene monitoringsysteem van Horizon Europa ingebouwd, met name door gemeenschappelijke gegevensmodellen toe te passen waarbij gegevens worden verzameld en in een gemeenschappelijke databank worden opgeslagen. De Commissie neemt deel aan het medeontwerp van alle relevante, door het EIT ontwikkelde of toegepaste effect- en monitoringindicatoren en -instrumenten, zulks om te zorgen voor compatibiliteit en samenhang met het algemene monitoringsysteem van Horizon Europa, met inbegrip van de belangrijkste effecttrajecten, het kader van criteria voor Europese partnerschappen en het strategische planningsproces. Bij besluit van de raad van bestuur wordt voorzien in continue monitoring en in tussentijdse toetsings- en evaluatieprocedures, onder meer voor de vaststelling van een degelijke reeks kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren en de desbetreffende referentiewaarden en streefcijfers. Voorts houdt het EIT rekening met de toepassing van de Innovation Radar-methodiek in het kader van Horizon Europa en gaat het na hoe de KIG's Innovation Radar als hefboom kunnen gebruiken om hun monitoringactiviteiten te versterken.

De resultaten van deze monitoring worden gebruikt bij de businessplanningprocessen van de KIG's en bepalen hoe de prestatiegerelateerde financiering van de activiteiten van de KIG's wordt toegewezen, en worden gebruikt bij de voorbereiding van de kaderpartnerschaps- en subsidie-overeenkomsten met de KIG's als begunstigden. Voorts zullen de resultaten van de monitoring van de KIG's worden meegenomen in het strategischecoördinatieproces voor de Europese partnerschappen.

De activiteiten van het EIT, met inbegrip van de door de KIG's beheerde activiteiten, zullen naar verwachting

- 1) *technologische/economische/innovatie-effecten* sorteren door de oprichting en de groei van ondernemingen evenals nieuwe innovatieve oplossingen voor wereldwijde uitdagingen te beïnvloeden, directe en indirecte werkgelegenheid te scheppen en andere publieke en particuliere investeringen te mobiliseren;

- 2) *wetenschappelijke en educatieve effecten* sorteren door het menselijk kapitaal in onderzoek en innovatie te versterken, de innovatieve en ondernemersvaardigheden van individuele personen en organisaties te vergroten en de totstandbrenging en verspreiding van kennis en innovatie openlijk in de samenleving te bevorderen;
- 3) *maatschappelijke effecten* sorteren door de beleidsprioriteiten van de EU op het gebied van klimaatverandering, energie, grondstoffen, gezondheid of voedsel met behulp van innovatieve oplossingen aan te pakken, in contact te treden met burgers en eindgebruikers en de toepassing van innovatieve oplossingen op deze gebieden in de samenleving te versterken.

Het EIT zorgt voor de ontwikkeling van specifieke maatschappelijke indicatoren met betrekking tot de werkterreinen van de KIG's en voor de regelmatige monitoring ervan overeenkomstig het kader van Horizon Europa om het maatschappelijk effect vast te stellen.

Het EIT ontwikkelt samen met de Commissie aanvullende indicatoren - met inbegrip van indicatoren van het maatschappelijk effect op de werkterreinen van de KIG's - in overeenstemming met de ontwikkeling van het kader van indicatoren voor het programma Horizon Europa. Deze indicatoren weerspiegelen de algemene aanpak voor Europese partnerschappen om bij te dragen tot wetenschappelijke, economische en maatschappelijke effecten. In het algemeen is de afstemming van de effectindicatoren op Horizon Europa erop gericht de voortgang bij de verwezenlijking van de doelstellingen in de loop van de tijd te monitoren. Dit zal naar verwachting zorgen voor een vergelijkend corpus gegevens over de resultaten en effecten van de KIG's ten opzichte van de rest van het programma. Daarnaast zorgt het EIT ervoor dat het monitoringsysteem de vooruitgang weergeeft met betrekking tot activiteiten die specifiek zijn voor het KIG-model, zoals de integratie binnen de kennisdriehoek en ondernemersvaardigheden. De indicatoren met betrekking tot de onderwijsgerelateerde activiteiten van het EIT (met inbegrip van de activiteiten om de capaciteit van instellingen voor hoger onderwijs te ondersteunen) zorgen bijvoorbeeld voor het monitoren van de verwerving van vaardigheden op het gebied van menselijk kapitaal (korte termijn), de loopbaan (middellange termijn) en de arbeidsomstandigheden (lange termijn), het engagement van instellingen voor hoger onderwijs en de verbetering van hun capaciteit (korte termijn) of de rol en de prestaties van instellingen voor hoger onderwijs in het kader van plaatselijke innovatie-ecosystemen (middellange en lange termijn).

Bij de permanente monitoring van de KIG's wordt onder meer aandacht besteed aan de volgende aspecten:

- Vorderingen in de richting van financiële duurzaamheid;
- Vorderingen in de richting van pan-Europese dekking en openheid;
- Doeltreffendheid op het vlak van bedrijfsacceleratie (o.a. snelgroeiende ondernemingen die werden opgestart en ondersteund);
- De administratieve kosten en beheerskosten van KIG's.

De onderstaande tabel bevat een niet-exhaustieve lijst van kernprestatie-indicatoren en de streefcijfers ervan, die het EIT in 2021-2027 naar verwachting zal monitoren. Deze indicatoren verschaffen de belangrijkste input- en outputrichtsnoeren voor het monitoren van de verwezenlijking van de belangrijkste doelstellingen van het EIT voor de periode 2021-2027, zoals het stimuleren van innovatie en ondernemerschap door middel van beter onderwijs, het vergroten van de lokale en regionale impact en de openheid van het EIT ten aanzien van potentiële partners en belanghebbenden, het zorgen voor evenwicht tussen inkomsten en kosten, het oprichten van nieuwe co-locatiecentra, en het op de markt brengen van nieuwe innovatieve oplossingen voor wereldwijde uitdagingen.

Kernprestatie-indicatoren	Streefcijfer 2023 (basisscenario 2020)	Streefcijfer 2027 (basisscenario 2020)
Aantal entiteiten/organisaties dat deelneemt aan activiteiten van het EIT en de KIG's	een stijging met 20 %	een stijging met 50 %
Aantal innovaties (producten en diensten) dat op de markt is gebracht	1.500	4.000
Instellingen voor hoger onderwijs die betrokken zijn bij activiteiten van het EIT en de KIG's	285	680
Aantal studenten dat betrokken is bij onderwijsactiviteiten van het EIT en de KIG's	8.500	25.500
Aantal ondersteunde startende ondernemingen	300	700
Medefinanciering van de KIG's	700 miljoen EUR	1 500 miljoen EUR
Aantal entiteiten/organisaties dat deelneemt aan activiteiten van het EIT en de KIG's uit regio's buiten de regio's van de co-locatiecentra van de KIG's	een stijging met 50 %	een stijging met 100 %

Het EIT zorgt ervoor dat de via zijn systeem voor interne monitoring verzamelde projectgegevens, met inbegrip van de resultaten van de KIG's, volledig geïntegreerd zijn in het algemene systeem voor gegevensbeheer van het programma Horizon Europa. Het EIT zorgt ervoor dat de gedetailleerde gegevens die aan zijn monitoring- en evaluatieproces zijn ontleend, tijdig beschikbaar worden gesteld en toegankelijk zijn in een gemeenschappelijke e-databank over de uitvoering van Horizon Europa. Daarnaast zorgt het EIT voor specifieke rapportage over kwantitatieve en kwalitatieve effecten, onder meer over vastgelegde en daadwerkelijk verstrekte financiële bijdragen.

4.2.2. Evaluatie, tussentijdse evaluatie en uitgebreide beoordeling

De periodieke evaluaties van de EIT-activiteiten, met inbegrip van de door de KIG's beheerde activiteiten, worden door de Commissie uitgevoerd overeenkomstig de bepalingen van de EIT-verordening en de verordening betreffende Horizon Europa. Overeenkomstig artikel 19, lid 2, van de EIT-verordening worden bij deze evaluaties met name de doeltreffendheid, de efficiëntie, de relevantie, de samenhang en de EU-meerwaarde van de activiteiten van het EIT beoordeeld, onder andere aan de hand van de KIG's. De evaluaties worden gebaseerd op onafhankelijke externe evaluaties en zullen worden gebruikt bij de algemene tussentijdse en eindevaluaties van Horizon Europa.

Elke KIG wordt vóór het verstrijken van het zevende jaar van de kaderpartnerschapsovereenkomst en - in het geval van een verlenging - vóór het einde van de overeenkomst uitgebreid geëvalueerd door het EIT, dat wordt bijgestaan door externe deskundigen, en tevens worden onderworpen aan een eindevaluatie. Op basis van de eerste evaluatie beslist de raad van bestuur of de kaderpartnerschapsovereenkomst na de eerste zeven jaar wordt verlengd, terwijl de eindevaluatie als basis moet dienen voor de onderhandelingen over een eventueel "memorandum van samenwerking". Bij deze evaluaties overeenkomstig artikel 11, lid 2, van de EIT-verordening houdt de raad van bestuur van het EIT met name rekening met de monitoringcriteria die in de verordening betreffende Horizon Europa voor de Europese partnerschappen zijn vastgesteld, de verwezenlijking van de doelstellingen van de KIG en de coördinatie met andere relevante onderzoeks- en innovatie-initiatieven, het bereikte niveau van financiële duurzaamheid, het vermogen van de KIG om te zorgen voor openheid ten aanzien van nieuwe leden en de resultaten die zij heeft geboekt wat betreft het aantrekken van nieuwe leden binnen de grenzen van de financiële bijdrage van de Unie als bedoeld in artikel 20 van de EIT-verordening, de EU-meerwaarde en de relevantie met betrekking tot de doelstellingen van het EIT.

Daarnaast stelt het EIT overeenkomstig artikel 11, lid 1a, van de EIT-verordening onder toezicht van de raad van bestuur tussentijdse evaluaties op van de prestaties en activiteiten van de KIG's voor de eerste drie jaar van de kaderpartnerschapsovereenkomst (d.w.z. de opstartfase van de KIG's) en, bij verlenging ervan, de drie jaar na die verlenging (d.w.z. de maturiteitsfase). Die evaluaties worden gebaseerd op de jaarlijkse monitoring die het EIT uitoefent. Zij moeten de raad van bestuur van het EIT helpen om in een vroeg stadium aanwijzingen te krijgen over de prestaties van de KIG's met betrekking tot hun strategie en doelstellingen, alsmede over de naleving van de aanwijzingen van de raad van bestuur van het EIT.

Indien, overeenkomstig artikel 11, lid 3, van de EIT-verordening, uit de doorlopende monitoring, de tussentijdse evaluaties of de uitgebreide beoordelingen blijkt dat een KIG onvoldoende voortgang maakt op de in artikel 10 bedoelde gebieden of geen Europese meerwaarde biedt, neemt de raad van bestuur de nodige corrigerende maatregelen. De corrigerende maatregelen kunnen de vorm aannemen van een vermindering, wijziging of intrekking van de financiële bijdrage van het EIT, alsook van bindende aanbevelingen over de activiteiten van de KIG's of van suggesties voor aanpassingen van de uitvoering en de operationele modellen van het EIT.

De resultaten van deze (tussentijdse) evaluaties worden openbaar gemaakt, aan de groep vertegenwoordigers van de lidstaten meegedeeld en aan het strategischecoördinatieproces voor de Europese partnerschappen gerapporteerd.

5. BIJLAGE 1A

Het prioritaire gebied voor het opstarten van een nieuwe kennis- en innovatiegemeenschap in 2023 is:

de culturele en creatieve sector.

De lijst van potentiële prioritaire gebieden voor het opstarten van een tweede nieuwe kennis- en innovatiegemeenschap in 2026 is:

- water, marien en maritiem
- veiligheid en veerkracht
- inclusie, integratie en migratie

6. BIJLAGE 1B

FACTSHEET OVER DE KENNIS- EN INNOVATIEGEMEENSCHAP "CULTURELE EN CREATIEVE SECTOR"

De uitdaging

De culturele en creatieve sector (CCS) kan een horizontale oplossing bieden voor een reeks nieuwe uitdagingen van permanente aard die via onderzoeks- en innovatieactiviteiten kunnen worden aangegaan. Deze uitdagingen kunnen in vier pijlers worden gegroepeerd: 1) de creativiteit, culturele diversiteit en waarden van de Europeanen; 2) de Europese identiteit en samenhang; 3) de Europese werkgelegenheid, economische veerkracht en slimme groei; en 4) Europa als wereldwijde speler.

De creativiteit en de culturele diversiteit van de Europeanen zijn afhankelijk van een veerkrachtige en robuuste culturele en creatieve sector. Die sector - en met name de audiovisuele sector of de muzieksector - wordt echter met een aantal uitdagingen geconfronteerd als gevolg van de toegenomen concurrentie van wereldwijde spelers en de digitale omwenteling.

- Producenten, distributeurs, omroepen, bioscopen en alle soorten culturele organisaties moeten innoveren om nieuwe generaties aan te trekken.
- Het gebrek aan ondernemerschap en transversale vaardigheden in de CCS¹⁰ treft zowel nieuwe subsectoren als zeer rijpe subsectoren die een diepgaande digitale transformatie ondergaan. Deze vaardigheden zijn nodig voor innovatie en zijn van cruciaal belang in het licht van de veranderingen op de arbeidsmarkt waarmee de sector wordt geconfronteerd.

Maatschappelijke uitdagingen in verband met de **Europese identiteit en cohesie** kunnen in het algemeen worden beschreven in termen van een gebrek aan "bruggen" die verschillende delen van de samenleving en verschillende territoria met elkaar verbinden. De problemen houden onder meer verband met sociale uitsluiting, de noodzaak om nauwere interculturele banden tot stand te brengen en een gevoel van samenhang te ontwikkelen op basis van onze culturele diversiteit en ons gemeenschappelijk erfgoed via meer inclusieve en toegankelijke gemeenschapsparticipatie, innovaties op het gebied van design, architectuur en het gebruik van openbare ruimten en door cultuur gestimuleerde sociale innovatie. Vooral de volgende problemen doen zich voor:

- Er is maar weinig samenwerking tussen onderzoekers onderling en tussen onderzoek en bedrijfsleven, er is onvoldoende coördinatie op het gebied van O&O en er worden te weinig methoden, resultaten en beste praktijken uitgewisseld.
- Er is onvoldoende integratie van creatieve clusters en innovatiehubs.
- Een aanzienlijk deel van de regionale prioriteiten voor slimme specialisatie in Europa verwijst naar cultuur vanuit verschillende oogpunten (bijvoorbeeld cultureel erfgoed, creatieve industrieën, beeldende kunst enz.). Gezien de belangrijke rol van cultuur en creativiteit voor de economische en sociale ontwikkeling van steden en regio's en het vermogen daarvan te helpen om de ongelijkheid in Europa verder aan te pakken, is het potentieel van de KIG op het gebied van de culturele en creatieve sector hoog.

¹⁰ Culturele en creatieve studies aan Europese universiteiten zijn vooral gericht op het "creatieve deel" en de afgestudeerden zijn niet altijd klaar voor de moderne arbeidsmarkt, omdat zij niet over sectoroverschrijdende vaardigheden beschikken (vaardigheden op het gebied van ondernemerschap, digitalisering en financieel beheer). Wat instellingen voor hoger onderwijs betreft, heeft de EU een achterstand ten opzichte van de VS op het gebied van communicatie- en mediastudies (de universiteiten in de EU presteren dan weer beter voor meer traditionele disciplines, zoals kunst en design of podiumkunsten).

Uitdagingen met betrekking tot de **Europese werkgelegenheid, economische veerkracht en slimme groei** houden onder meer verband met economische kwesties zoals werkloosheid (met name jeugdwerkloosheid) en wereldwijde concurrentie.

- Er is een hoge marktconcentratie: ongeveer 50 % van de totale omzet en toegevoegde waarde wordt gegenereerd in Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk.
- De Europese bedrijfstakken worden geconfronteerd met digitalisering en globalisering en de sterke invloed daarvan op de manier waarop kunstenaars hun werken produceren en distribueren en in contact met hun publiek treden.
- De culturele en creatieve sector en de podiumkunsten krijgen vaak te maken met de uitdaging van monetarisering van hun producties en producten, waardoor uiterst preciaire werkgebieden worden gecreëerd. Er moeten nieuwe innovatieve manieren worden gevonden voor de ondersteuning van micro-, kleine en middelgrote creatieve en culturele organisaties en ondernemingen.

Tot slot impliceert de rol van **Europa als wereldwijde speler** dat de in Europa gecreëerde culturele inhoud op grotere schaal moet worden verspreid. Europa moet concurrerend blijven in de wereldwijde digitale wedloop om nieuwe technologieën (bijvoorbeeld AI, IoT en blockchain) te creëren, waarvoor de CCS wereldwijd een belangrijke generator van inhoud, producten en diensten is. Bovendien draagt de CCS (bijvoorbeeld design en architectuur) wereldwijd actief bij tot duurzame ontwikkeling en groene innovatie, terwijl culturele inhoud (literatuur, film en beeldende kunst) niet alleen een op zichzelf staande waarde kan hebben, maar ook de aandacht op ecologische problemen kan vestigen en het publiek kan informeren.

Relevantie en effect

Een EIT-KIG voor de CCS zal met zijn holistische en geïntegreerde benadering alle bovenvermelde uitdagingen helpen aangaan. Door bijna alle sectoren van ons leven, onze samenleving en onze economie te bestrijken, zal deze KIG zeer relevant zijn in termen van economische en maatschappelijke effecten en strategische mogelijkheden voor zowel economische, technologische als sociale innovatie ontsluiten.

Op cultuur gebaseerde en door creativiteit gestuurde innovaties stimuleren het Europese concurrentievermogen, hetzij rechtstreeks door nieuwe ondernemingen en banen te creëren, hetzij onrechtstreeks door sectoroverschrijdende voordelen voor de economie in het algemeen te creëren, de levenskwaliteit te verbeteren en Europa aantrekkelijker te maken. De CCS - die reeds meer dan 12 miljoen mensen in de EU werk verschaft, oftewel 7,5 % van alle mensen met een baan in de EU - wordt steeds meer gezien als een nieuwe bron van werkgelegenheid en slimme, duurzame en inclusieve groei.

De bijdrage van cultuur en creativiteit tot innovatie is niet beperkt tot de directe impact van de CCS, aangezien innovatie over de hele linie steeds meer wordt gestuurd door niet-technologische factoren zoals creativiteit, design en nieuwe organisatorische processen of bedrijfsmodellen. Met name subsectoren van de CCS met afzonderlijke waardeketens (d.w.z. muziek, beeldende kunst, design, mode, de audiovisuele sector, videogames, architectuur enz.) beschikken over een sterke economische innovatiecapaciteit en zijn in staat innovatie in andere sectoren van de economie te stimuleren.

Cultuur en de deelname aan culturele activiteiten hebben een rechtstreeks effect op het welzijn van de burgers en sociale inclusie. De CCS versterkt de maatschappelijke waarden van identiteit, democratie en participatie aan het gemeenschapsleven. Cultuur heeft een groot potentieel om het Europese samenhorigheidsgevoel te versterken, waarbij diversiteit een troef is. Dit is van fundamenteel belang om de weerbaarheid, de sociale toegang, de maatschappelijke cohesie, de bestrijding van radicalisering en de gendergelijkheid mogelijk te maken, Europa's politieke onzekerheden aan te pakken en de eenheid in Europa te bevorderen.

Een EIT-KIG voor de CCS zal de netwerkmogelijkheden, de samenwerking, de gezamenlijke creatie en de kennisoverdracht tussen onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven versterken binnen de culturele en creatieve sector en ten aanzien van andere sectoren van de samenleving en de economie. Deze KIG zal als katalysator fungeren voor bottom-up- en top-downinitiatieven op regionaal, nationaal en EU-niveau. Ze zal de noodzakelijke kadervoorwaarden ontwikkelen voor de creatie en opschaling van nieuwe ondernemingen in het kader van innovatieve ecosystemen. Ze zal onderzoekers en studenten in tal van disciplines (waaronder beeldende kunsten, geesteswetenschappen, bedrijfswetenschappen, sociale wetenschappen en toegepaste exacte wetenschappen) en ondernemers uit de CCS en andere sectoren uitrusten met de vereiste kennis en vaardigheden om innovatieve oplossingen te ontwikkelen en in nieuwe zakelijke kansen om te zetten. Ze zal verdere kruisbestuiving met andere economische en industriële sectoren mogelijk maken en als accelerator voor innovatie fungeren.

Synergie en complementariteit met bestaande initiatieven

Een KIG voor de CCS zou een aanvulling vormen op een aantal andere initiatieven van de Unie en de lidstaten. Op EU-niveau wordt vooral synergie verwacht op de volgende gebieden.

Verwacht wordt dat een KIG voor de CCS voor sterke synergie zal zorgen met relevante beleidsinitiatieven in het kader van het programma Horizon Europa - en met name in het kader van pijler II met de cluster [Inclusieve en veilige samenleving] en actieterreinen op het gebied van cultureel erfgoed en democratie. Een toekomstige KIG kan ook waardevolle horizontale input opleveren voor verschillende activiteiten in het kader van de cluster [Digitaal en industrie], met name met betrekking tot de productietechnologieën waarbij de noodzaak om nieuwe producten te ontwikkelen sterk afhankelijk is van de CCS. Bovendien kan een nieuwe KIG een efficiënte aanvulling vormen op andere onderdelen van het programma Horizon Europa, de activiteiten van de bestaande EIT Digital en de geplande acties in het kader van andere EU-programma's, zoals InvestEU, Digitaal Europa of de fondsen voor het cohesiebeleid.

Het nieuwe programma Creatief Europa zal bijzonder relevant zijn voor de activiteiten van de toekomstige KIG voor de CCS. Het programma kiest onderdelen en speciale oproepen met betrekking tot een aantal van de reeds genoemde uitdagingen voor de sector (bijvoorbeeld vaardigheden en werkgelegenheid van creatievelingen, bedrijfsmodellen enz.) en er moet voor sterke synergie en complementariteit worden gezorgd. In het kader van InvestEU - en gezien de beperkte toegang tot financiering voor de culturele en creatieve sector - kan synergie worden verwacht met de garantiefaciliteit voor de culturele en creatieve sector, een financieel mechanisme om culturele en creatieve projecten te helpen opschalen door financiële intermediairs zekerheid te bieden.

Het platform voor slimme specialisatie (S3) op het gebied van industriële modernisering heeft een aantal O&I-strategieën vastgesteld die op de CCS gericht zijn en de mogelijkheid van nieuwe samenwerkingsverbanden tussen lokale activa, potentiële markten en maatschappelijke uitdagingen onderzoeken via de betrokkenheid van een grote groep actoren uit het bedrijfsleven. Vooral de bevordering van nieuwe partnerschappen tussen onderzoeksorganisaties, ondernemingen en overheidsinstanties krijgt bijzondere aandacht in de S3-strategieën, waarin wordt opgeroepen nieuwe samenwerkingsplatforms op te zetten.

Conclusie

Een KIG van het EIT voor de CCS is het meest geschikt om de bovenvermelde belangrijke economische en maatschappelijke uitdagingen aan te gaan. Creativiteit is een belangrijke motor voor innovatie en een KIG voor de CCS kan het potentieel van op cultuur gebaseerde creativiteit aanboren en het concurrentievermogen en de slimme groei in Europa helpen versterken.

Een KIG van het EIT voor de CCS zal:

- de versnippering van het innovatielandschap binnen de culturele en creatieve sector verminderen door de ontwikkeling van innovatie-ecosystemen te bevorderen die actoren en netwerken uit tal van sectoren en disciplines op lokaal, regionaal, nationaal en EU-niveau met elkaar verbinden;
- de volgende generatie innovators in de CCS opleiden door hen met de nodige technische en ondernemersvaardigheden uit te rusten om in een snel veranderende omgeving succesvol te zijn;
- bijdragen tot de ontwikkeling van de juiste kadervoorwaarden om ideeën in nieuwe technologische ontwikkelingen en sociale innovatie om te zetten die de levenskwaliteit en de EU-burgers ten goede zullen komen;
- de oprichting en de ontwikkeling van nieuwe ondernemingen in de culturele en creatieve sector bevorderen door investeringen en het engagement op lange termijn van het bedrijfsleven te mobiliseren;
- synergie met de bestaande KIG's en met andere Europese partnerschappen, programma's en initiatieven ontwikkelen om innovatie buiten de culturele en creatieve sector in andere sectoren van de economie te stimuleren;
- de positie van de EU als wereldwijde speler op het gebied van de CCS versterken door de creativiteit en de culturele diversiteit van de Europeanen te benutten.